

Fågelinventering Kolbotten

PM fördjupad artinventering, Kolbotten

2022-08-31

ÅF-Industry AB, Frösundaleden 2 (goods 2E), SE-169 99 Stockholm Sweden
Phone +46 10 505 00 00, Registered office in Stockholm, www.afconsult.com
Corp. id. 556224-8012, VAT SE556224801201

AFRY
ÅF PÖYRY

Dokumenttitel: Fågelinventering Kolbotten

Skapat av: AFRY

Uppdragsledare: Frida Sjöborg

Författare och fältinventering: Eduardo Ottimofiore

Kvalitetsgranskare: Petter Björkman

Dokumentdatum: 2022-08-31

Beställare: Haninge kommun

Omslagsfoto: Eduardo Ottimofiore/AFRY

Version: 1.0

Innehåll

1	Bakgrund och syfte.....	4
2	Inventeringsområde.....	4
3	Metodik.....	6
3.1	Metodikbeskrivning.....	6
3.2	Rödlistade arter	6
3.3	Osäkerhet	7
4	Resultat	7
4.1	Sammanfattning av inventeringen	7
4.2	Fågelarter i inventeringsområde 1	9
4.3	Fågelarter i inventeringsområde 2	11
4.4	Fågelarter i inventeringsområde 3	14
5	Referenser.....	18

1 Bakgrund och syfte

På uppdrag av Haninge kommun har AFRY genomfört en fågelinventering på fastigheterna Kolbotten 6:1, Kolbotten 6:59, Kolbotten 6:60 och Kolbotten 6:61, samt Vadviken 1:1, Haninge kommun. Fågelinventeringen är en fördjupad artinventering och ett tillägg till en naturvärdesinventering som görs inom samma områden enligt Svensk Standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) 199 000:2014 och Teknisk Rapport (SIS-TR 199 001:2014). Syftet med fågelinventeringen var att identifiera och lokalisera fågelarter i området runt fastigheterna.

Haninge kommun undersöker möjligheten att tillskapa en byggrätt på vad som idag är naturmark i södra delen av planområdet i samband med att detaljplanen går ut på granskning. Byggrätten omfattar en huvudbyggnad om max 180 kvadratmeter byggnadsarea samt tre friliggande komplementbyggnader med största sammanlagda byggnadsarea om 70 kvadratmeter.

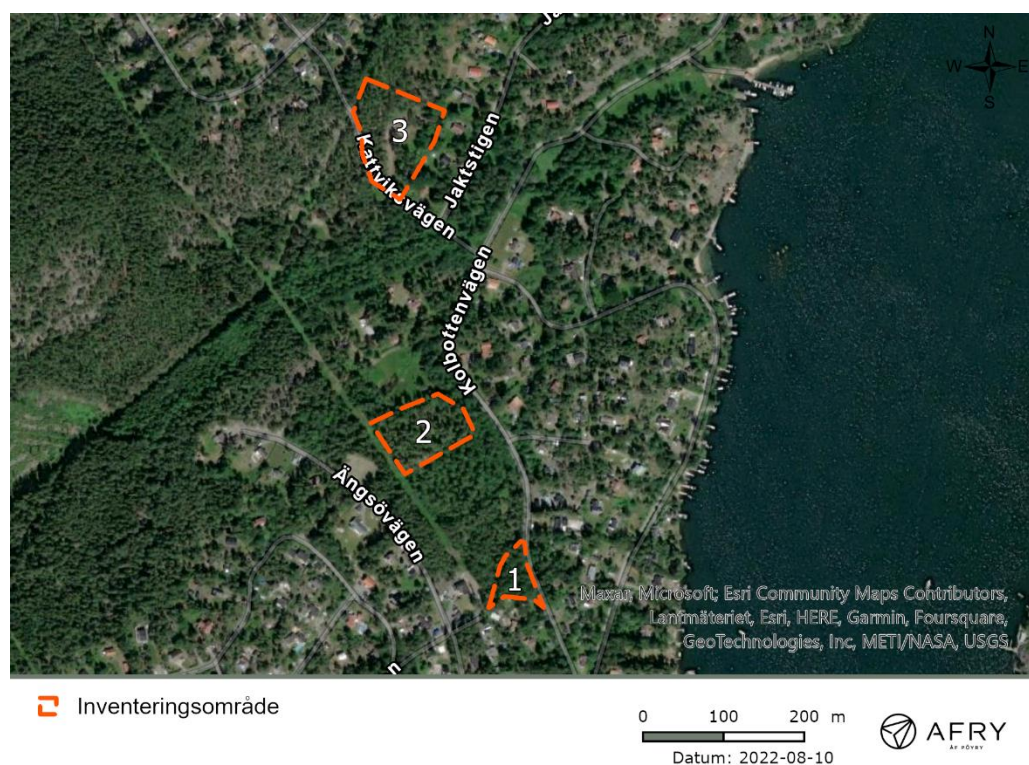
Denna fågelinventering har genomförts av Eduardo Ottimofiore (ekolog, utförare) och Frida Sjöborg (ekolog, uppdragsledare), Hans Oskarsson (GIS-ingenjör) och Petter Björkman (ekolog, kvalitetsgranskare).

2 Inventeringsområde

Inventeringsområdet består av naturmark samt ett antal fritidshus. Inventeringsområdet utgörs av fastigheterna Kolbotten 6:1 (delvis), Kolbotten 6:59, Kolbotten 6:60 och Kolbotten 6:61, samt Vadviken 1:1, Haninge kommun. Sammanlagt består inventeringsområdet av ca 2 hektar. Inventeringsrapporten Naturvärdesinventering Kolbotten beskriver området och dess naturvärden i mer detalj (AFRY, 2022). Inventeringsområdet omfattas av tre delområden: inventeringsområde 1 (sydligast), investeringsområde 2 och inventeringsområde 3 (nordligast). Figur 1 och Figur 2 visar lokalisering och den geografiska avgränsningen av inventeringsområdena.

Figur 1. Orienteringskarta

Figur 2. Avgränsning av inventeringsområdet

3 Metodik

3.1 Metodikbeskrivning

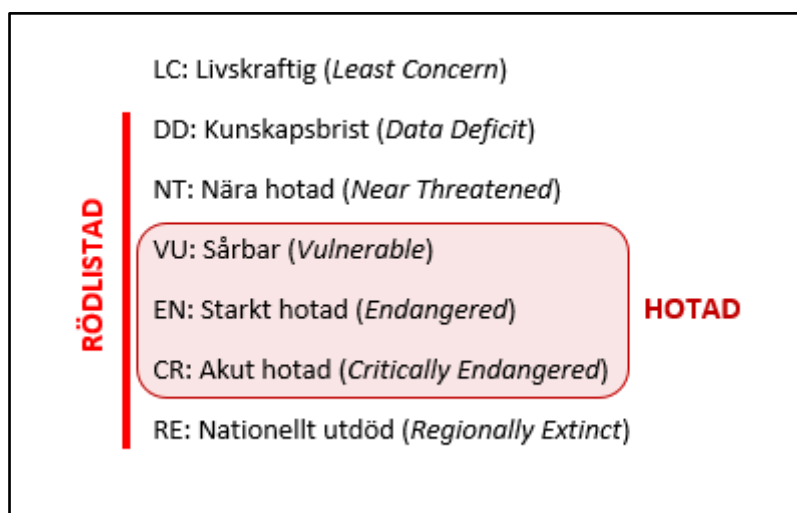
Inventeringen genomfördes genom en anpassad metodik från Naturvårdsverkets *Fåglar, revirkartering, generell metod* (Naturvårdsverket, 2012). Denna metodik är lämplig för inventeringsområden mindre än 1 kvadratkilometer och ger en hög precision av artförekomster. Metoden går ut på att noga undersöka området efter fågelarter och bon samt notera fåglarnas beteende. Informationen geolokaliseras och data läggs in i applikatorn Field maps. Det gjordes en anpassning av metoden genom att antalet besök avgränsades, från det rekommenderade tio till tre besök. Anledning till dessa färre besök var att områdets natur var homogen och områdena var mindre än 1 kvadratkilometer. Inventeringen utfördes med tre morgonbesök (22/6, 23/6, 8/7). Samtliga fältbesök genomfördes av Eduardo Ottimofiore.

För varje platsbesök var sökvägen och då ordningen av lyssningspunkter annorlunda, för att optimera antalet fågelobservationer. För att kunna få en bättre bild av området noterades även fågelarter utanför inventeringsområdet när utföraren gick mellan delområdena. Dessa datapunkter presenteras översiktligt i sammanfattning av inventeringen och indikeras som observerade utanför inventeringsområde.

Varje fågelindivids aktivitet beskrivs enligt Artportalens häckningskriterier. Dessa kriterier innebär 1–5 som *möjlig häckning*, kriterier 6–9 som *trolig häckning* och 10–20 som *säker häckning*.

3.2 Rödlistade arter

Rödlistade arter är arter som riskerar att dö ut i Sverige inom en viss framtid. Dessa klassas till nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN), akut hotad (CR) eller nationellt utdöd (RE), där NT är den lägsta klassningen. Det är Artdatabanken som avgör om en art ska klassas som rödlistad. Figur 3 sammanfattar rödlistan, dess kategorier samt respektive internationella förkortningar som används i denna utredning.

Figur 3. Rödlistan: dess kategorier och internationella förkortningar. Kategorin LC (Livskraftig) ingår inte i rödlistan.

3.3 Osäkerhet

Fågelinventeringen utfördes under den andra hälften av juni månad samt i början av juli månad. Det är relativt sent på häckningssäsongen som äger rum ungefär 1 april-31 juli. Detta innebär bland annat att vårhäckande arter kan ha varit svåra att häckningsinventera. Detta medför däremot inte att uppdragetssyftet inte nås, då målet var att inventera förekommande fågelarter med hög detaljeringsgrad vilket även kan göras senare under säsongen.

För att rätta eventuella problem grundade på GPS-felmarginal (på ca fem meter) räknades även fågelobservationer upp till fem meter från inventeringsområdena in i resultatet.

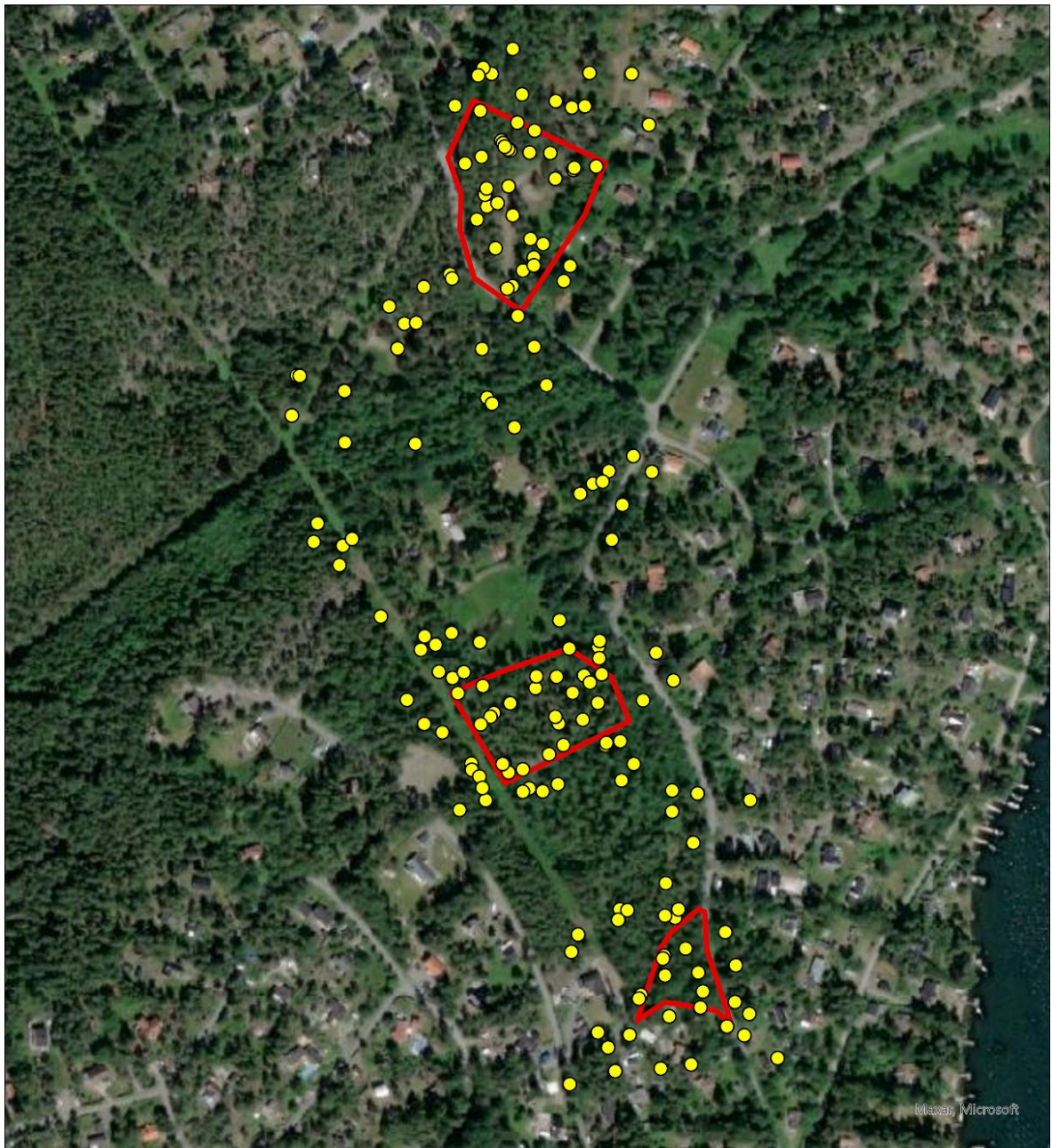
4 Resultat

4.1 Sammanfattning av inventeringen

Inventeringsområdet har ett rikt fågelliv, då både art och individantalet var högt och fågelaktivitet var tydlig i området. Figur 4 visar alla fågelartobservationer under inventeringen. Totalt noterades 28 fågelarter under inventeringen, 23 inom inventeringsområdena och resterande fem arter observerades utanför inventeringsområdet, se Tabell 1.

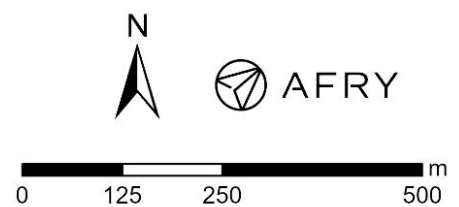
Alla fågelarter är fridlysta i Sverige oavsett artens bevarandestatus, enligt 4 § Artskyddsförordningen (SFS 2007:845). Av de arter som observerades i inventeringsområdet var tre arter rödlistade (SLU Artdatabanken, 2020) och en art prioriterad enligt nuvarande Skogsvårdslagstiftningen (Skogsstyrelsen, 2022). Fågelförekomsten beskrivs i detalj enligt varje delområde i respektive avsnitt (4.2, 4.3 och 4.4).

Inom inventeringsområdet kunde det konstateras fyra arter med säker häckning. Inom delområde 1 hade talgoxe säker häckning och åtta arter möjlig eller trolig häckning, se avsnitt 4.2. Inom delområde 2 hade större hackspett säker häckning och 11 arter möjlig eller trolig häckning, se avsnitt 4.3. Inom delområde 3 hade blåmes, grå flugsnappare och talgoxe säker häckning, och 13 andra arter hade möjlig eller trolig häckning, se avsnitt 4.4.

Fågelinventering Kolbotten, Haninge kommun

- ▭ Inventeringsområde
- Artpunkt fågel

Figur 4. Fågelobservationer under inventeringen.

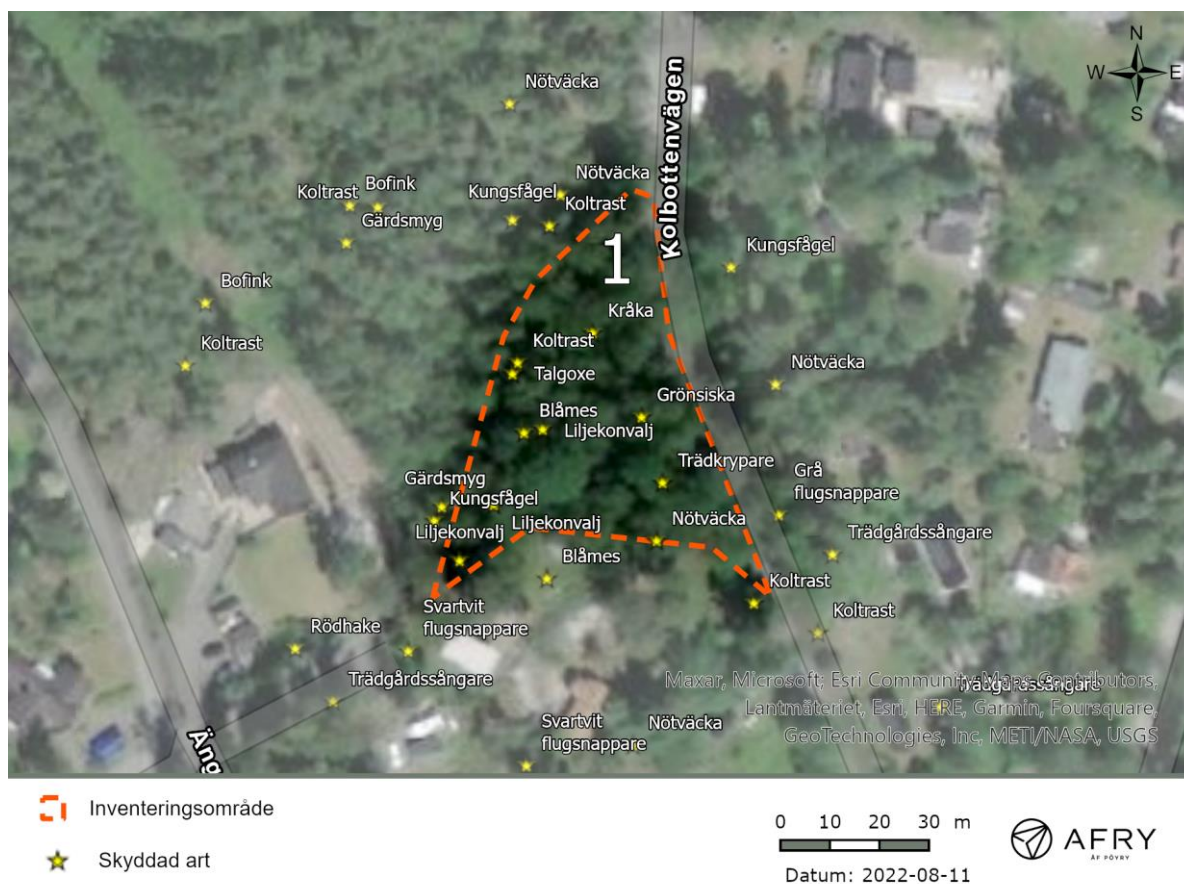
Tabell 1. Alla observerade fågelarter under inventeringen för hela inventeringsområdet. Platsen av observationen indikeras under "Inventeringsområde."

Artnamn	Rödlistan 2020	Kommentar	Inventeringsområde
Blåmes	LC	Fridlyst	1, 3
Bofink	LC	Fridlyst	2, 3
Grå flugsnappare	LC	Fridlyst	2, 3
Grönfink	EN	Fridlyst, rödlistad	2
Grönsiska	LC	Fridlyst	1, 2, 3
Gulspurv	NT	Fridlyst, rödlistad	Utanför vid 3
Gärdsmyg	LC	Fridlyst	1, 2
Kaja	LC	Fridlyst	2
Knipa	LC	Fridlyst	2, 3
Koltrast	LC	Fridlyst	1, 2, 3
Kråka	NT	Fridlyst, rödlistad	1
Kungsfågel	LC	Fridlyst	1, 2, 3
Lövsångare	LC	Fridlyst	2, 3
Nötskrika	LC	Fridlyst	3
Nötväcka	LC	Fridlyst	1, 3
Ringduva	LC	Fridlyst	3
Rödhake	LC	Fridlyst	2, 3
Rödstjärt	LC	Fridlyst	Utanför vid 3
Skata	LC	Fridlyst	Utanför
Steglits	LC	Fridlyst	3
Större hackspett	LC	Fridlyst	2, 3
Svarthätta	LC	Fridlyst	Utanför vid 2
Svartmes	LC	Fridlyst	Utanför vid 3
Svartvit flugsnappare	NT	Fridlyst, rödlistad	2
Talgoxe	LC	Fridlyst	1, 3
Taltrast	LC	Fridlyst	2, 3
Tornseglare	EN	Fridlyst, prioriterad, rödlistad	3
Trädkrypare	LC	Fridlyst	1

4.2 Fågelarter i inventeringsområde 1

Inventeringsområde 1 (ca. 0,25 ha) är beläget i det sydligaste delområdet och består främst av blandskog. Området angränsar till Kolbottenvägen på den östra sidan, av villatomter på den södra sidan. Träden, både vuxna träd och sly ger variation av föda och skydd till fågelindivider. Blandskogen inom inventeringsområde 1 fungerar troligen som en refug för fåglar som brukar röra sig i de angränsande villatomterna.

I inventeringsområde 1 kunde nio fågelarter observerats, varav en rödlistad. Arterna redovisas i Tabell 2 och Tabell 3 samt Figur 5.

Figur 5. Artobservationer i inventeringsområde 1

Tabell 2. Fågelobservationer i inventeringsområde 1

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistan 2020	Aktivitet	Högsta häcknings-kriterium	Biotop
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	LC	Sång	3	Skog och park
Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>	LC	Observation i häcktid, lämplig biotop	1	Skog
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC	Sång	3	Skog och buskmark
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	LC	Sång	3	Skog och park
Kråka	<i>Corvus corone</i>	NT	Upprörd/varnande	8	Terrestra livsmiljö
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	LC	Sång	3	Skog
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	LC	Upprörd/varnande	8	Skog och park
Talgoxe	<i>Parus major</i>	LC	Pulli/nyligen flygga ungar	13	Skog och park
Trädkryp	<i>Certhia familiaris</i>	LC	Obs i häcktid, lämplig biotop	1	Skog

Tabell 3. Sammanfattning: häckningsstatus av observerade fågelarter inom inventeringsområde 1

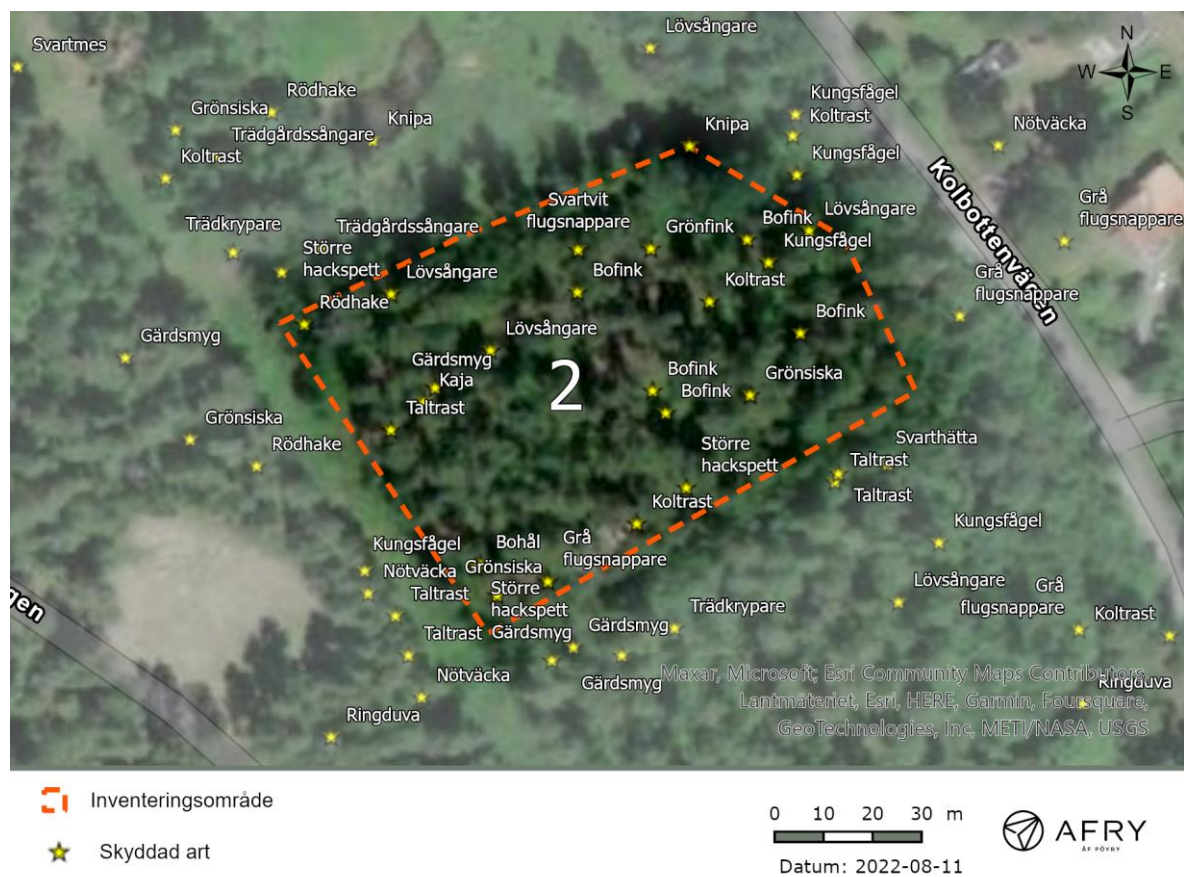
Artnamn	Antal / häckningsstatus
Blåmes	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (23/6). Revirhävdande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 1.
Grönsiska	Arten noterades vid två tillfällen (22/6 och 8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 1.
Gärdsmyg	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Revirhävdande. Möjlig häckning i inventeringsområde 1.
Koltrast	Arten noterades vid två inventeringstillfällen (22 och 23/6). Revirande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 1.
Kråka ^{NT}	Arten noterades vid ett tillfälle (22/6). Arten häckar troligen i inventeringsområde 1, men revir fortsätter utanför detta.
Kungsfågel	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (23/6). Revirhävdande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 1.
Nötväcka	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Trolig häckning inom inventeringsområde 1.
Talgoxe	Arten noterades vid ett tillfälle (8/7). Med ungar. Säker häckning inom inventeringsområde 1.
Trädkrypare	Arten noterades vid ett tillfälle (8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 1 (revir fortsätter utanför detta).

4.3 Fågelarter i inventeringsområde 2

Inventeringsområde 2 (ca. 0,7 ha) består främst av öppen skogsmark med inslag av hållmarksmiljö i dess centrala del. I den nordvästra delen finns en tätare blandskog med buskage. Den norra delen präglas av våtmark, med ett dike och en del av en damm som fortsätter utanför inventeringsområdet.

Inom inventeringsområdet finns det ett varierat landskap med dammar, skogsområde, våtmark och hållmark vilket betyder varierande miljöer för fåglar att häcka och leva i. Variationen i landskapet kan förklara den högre mångfalden av fåglar som vi ser inom detta inventeringsområde.

I inventeringsområde 2 hittades 14 fågelarter, varav två rödlistade. Arterna redovisas i Tabell 4 och Tabell 5 samt Figur 6.

Figur 6. Artobservationer i inventeringsområde 2

RAPPORT

Tabell 4. Fågelobservationer i inventeringsområde 2

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistan 2020	Aktivitet	Högsta häcknings-kriterium	Biotop
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	LC	Sång	3	Skog och park
Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>	LC	Upprörd/varnande	8	Skog och park
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN	Förbiflygande	-	Buskmark och park
Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>	LC	Observation i häcktid, lämplig biotop	2	Skog
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC	Sång	3	Skog och buskmark
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	LC	Förbiflygande	-	Samtliga
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	LC	Obs i häcktid, lämplig biotop	2	Vattenyta
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	LC	Par, upprörd/varnande	8	Skog och park
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	LC	Sång	3	Skog
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC	Sång	3	Skog
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	LC	Upprörd/varnande	8	Skog och buskmark
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	LC	Pulli/nyligen flygga ungar	13	Skog
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT	Observation i häcktid, lämplig biotop	2	Skog och buskmark
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	LC	Sång	3	Skog

Tabell 5. Sammanfattning: häckningsstatus av observerade fågelarter inom inventeringsområde 2

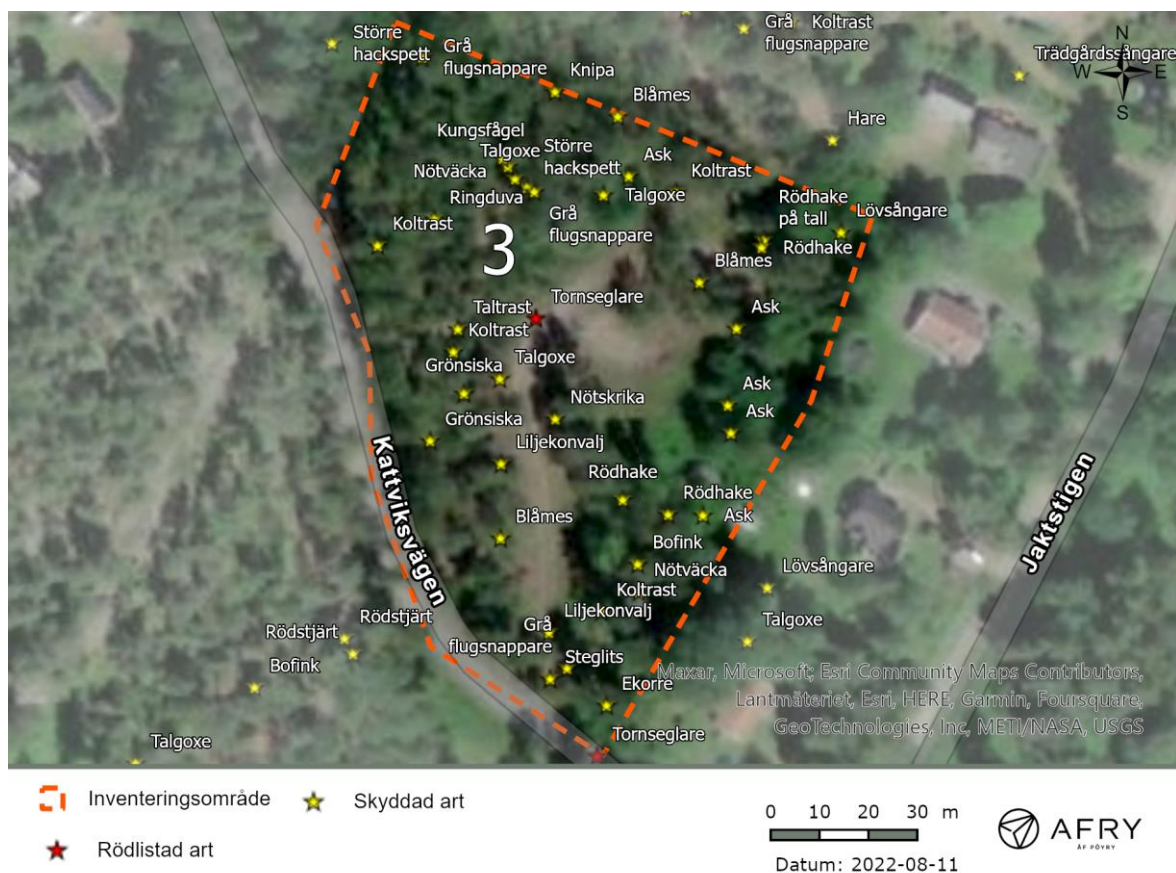
Artnamn	Antal / häckningsstatus
Bofink	Arten noterades vid två inventeringstillfällen (22 och 23/6). Revirhävdande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 2.
Grå flugsnappare	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Trolig häckning inom inventeringsområde 2 eller i direkt närheten.
Grönfink EN	Arten noterades vid ett tillfälle (22/6). Förbiflygande. Häckar troligen inte inom inventeringsområde 2.
Grönsiska	Arten noterades vid två tillfällen (22/6 och 8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 2.
Gärdsmyg	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (23/6). Revirhävdande. Möjlig häckning i inventeringsområde 2.
Kaja	Arten noterades vid ett tillfälle (22/6). Arten häckar troligen inte i inventeringsområde 2.
Knipa	Arten noterades vid ett tillfälle (23/6). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 2 eller i direkt närheten.

Koltrast	Arten noterades vid två inventeringstillfällen (22 och 23/6). Trolig häckning inom inventeringsområde 2.
Kungsfågel	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (23/6). Revirhävande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 2.
Lövsångare	Arten noterades vid två inventeringstillfällen (22 och 23/6). Möjlig häckning inom inventeringsområde 2.
Rödhake	Arten noterades vid ett tillfälle (22/6). Trolig häckning inom inventeringsområde 2.
Större hackspett	Arten noterades vid ett tillfälle (8/7). Observerad med ungar. Säker häckning inom inventeringsområde 2.
Svartvit flugsnappare ^{NT}	Arten observerades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 2.
Taltrast	Arten observerades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Revirande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 2.

4.4 Fågelarter i inventeringsområde 3

Inventeringsområde 3 (ca. 1 ha), det nordligaste delområdet, består av ett övre skogsområde av öppen blandskog och en avgränsad sandmark i den östra delen. Den sydliga delen av inventeringsområdet består av ängsmark med en bård av träd och buskage mot några hustomter. Biotopens variation tillåter fåglar att använda marken för att kunna söka mer varierad föda samt att ge tillfälligt skydd.

I inventeringsområde 3 hittades 17 fågelarter, varav en rödlistad och prioriterad. Den rödlistade arten var tornseglare som inte häckar inom inventeringsområde 3 men använder området för att söka föda. Alla arterna redovisas i Tabell 6 och Tabell 7 samt Figur 7.

Figur 7. Artobservationer i inventeringsområde 3

Tabell 6. Fågelobservationer i inventeringsområde 3

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistan 2020	Aktivitet	Högsta häckningskriterium	Biotop
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	LC	Pulli/nyligen flygga ungar	13	Skog och park
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	LC	Sång	3	Skog och park
Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>	LC	Födosökande åt ungar	16	Skog och park
Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>	LC	Par i lämplig häckbiotop	4	Skog
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	LC	Upprörd/varnande	8	Träd
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	LC	Par i lämplig häckningsbiotop	4	Skog och park
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	LC	Sång	3	Skog
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC	Sång	3	Skog
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>	LC	Observerad under häckningstid, lämplig biotop	2	"Alla"
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	LC	Upprörd/varnande	8	Skog och park
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	LC	Observerad under häckningstid, lämplig biotop	2	Skog och park
Röd hake	<i>Erithacus rubecula</i>	LC	Sång	3	Skog och buskmark
Steglits	<i>Carduelis carduelis</i>	LC	Observerad under häckningstid,	2	Skog och park

			lämplig biotop		
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	LC	Pulli/nyligen flygga unga	13	Skog
Talgoxe	<i>Parus major</i>	LC	Pulli/nyligen flygga unga	13	Skog och park
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	LC	Observerad under häckningstid, lämplig biotop	2	Skog
Tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN	Observerad under häckningstid, lämplig biotop	2	Byggnader

Tabell 7. Sammanfattning: häckningsstatus av observerade fågelarter inom inventeringsområde 3

Artnamn	Antal / häckningsstatus
Blåmes	Arten noterades vid två inventeringstillfällen (23/6 och 8/7). Med ungar. Säker häckning inom inventeringsområde 3.
Bofink	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Revirhävande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Grå flugsnappare	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Födosökande åt ungar. Säker häckning inom inventeringsområde 3.
Grönsiska	Arten noterades vid två tillfällen (22/6 och 8/7). Par observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Knipa	Arten observerades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Trolig häckning inom inventeringsområde 3.
Koltrast	Arten noterades vid alla inventeringstillfällen. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Kungsfågel	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Revirhävande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Lövsångare	Arten noterades vid ett inventeringstillfällen (23/6). Revirhävande. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Nötskrika	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Nötväcka	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (23/6). Trolig häckning inom inventeringsområde 3.
Ringduva	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.
Rödhake	Arten noterades vid två inventeringstillfällen (22 och 23/6). Trolig häckning inom inventeringsområde 3.
Steglits	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (22/6). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3.

Större hackspett	Arten noterades vid ett tillfälle (22/6). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3 eller i direkt närheten.
Talgoxe	Arten noterades vid alla inventeringstillfällen. Med ungar. Säker häckning inom inventeringsområde 3.
Taltrast	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Möjlig häckning inom inventeringsområde 3 eller i direkt närheten.
Tornseglare ^{EN}	Arten noterades vid ett inventeringstillfälle (8/7). Observerad i häckningstid i lämplig biotop. Använder inventeringsområde 3 för att jaga. Möjlig häckning i närheten av inventeringsområde 3 men inte inom detta.

5 Referenser

Naturvårdsverket. 2012. "3.5. Förenklad revirkartering" i *Manual för uppföljning i skyddade områden – Skyddsvärda fåglar*.

<https://www.naturvardsverket.se/contentassets/3a4c26aa75be461081141418a82ac823/manual-faglar-10-12-21.pdf>

Skogsstyrelsen. 2022. *Skogsvårdslagstiftningen: Gällande regler 1 april 2022*.

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och-tillsyn/skogsvardslagen/skogsvardslagstiftningen-2022.pdf>

SLU Artdatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.

<https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/2.-var-verksamhet/publikationer/31.-rodlista-2020/rodlista-2020>